

Radnici skladištara ako vrše utovar iskladištene robe prilikom utovara i otpreme robe rade kao pomoćnici otpremnika, te je otpremnik dužan da vodi brigu o njihovom nadzoru i radu. Ukoliko rad odnosnih radnika nije uredan, dužan je odmah o tome obavijestiti stivadora. Što u predmetnom slučaju tužitelj kao otpremnik nije izvršio pregled iskladištene robe i utvrđivanje njenih osobina prije utovara u kamion od strane radnika tuženog skladištara i sлагаča za eventualne štete nastale takovim propustom snosi jednaku odgovornost kao i skladištar odnosno sлагаč koji je svojim propustom pogrešnu robu iskladištio i utovarao u prevozno sredstvo.

Ako je do štete došlo propustom radnika sлагаča i skladištara i radnika otpremnika, tada su za nastalu štetu odgovorni podjednako sлагаč i otpremnik.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-Sl-970/75-2
od 1.X 1975.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša

Uskladištenje robe - Odgovornost skladištara za štetu prouzrokovanu poplavom - Skladištar za ovu štetu ne odgovara ako nije mogao, po redovitom slijedu okolnosti, pretpostaviti da će mu skladište biti poplavljeno

Tužitelj je uskladištio robu kod tuženog špeditera.

Medju strankama je nesporno da je tužitelj predao tuženom špediteru na uskladištenje 284.000 kg avariranog šećera; da je po nalogu ostavioca špediter isporučio i predao krajnjim korisnicima 236.470 kg; da tuženi nije iskladištio ostatak od 47.530 kg šećera, čija je vrijednost 102.189,50 din.

Sporno je medju strankama da li je tuženi špediter kao skladištar odgovoran za pokazani manjak uskladištenog šećera koga nije u mogućnosti isporučiti.

Rješavajući spor prvostepeni sud nakon što je primio na znanje sniženje tužbenog zahtjeva za din. 5.052,50 pobijanom presudom obvezao je tuženog da plati

tužitelju din. 79.937.- s 8% kamata od 16.XII 1972.g. do isplate, kao i 1.281,90 din. troškova platnog naloga, tj. u tom dijelu održao je na snazi svoj platni nalog dok je sa viškom zahtjeva od din. 17.200.- odbio tužitelja te obvezao tuženog da plati tužitelju 2.898,95 din. troškova spora. Nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza prvostepeni sud je našao da je tuženi špediter odgovoran za manjak od 22.000 kg šećera koji je upropašten u skladištu tuženog uslijed poplave, koja je prouzročena prodorom vode u skladište, uslijed nevremena koje je vladalo nad Sarajevom 25.VIII 1969.g. Sud smatra da se ova poplava ne smatra višom silom, već slučajem, za čije štetne posljedice tuženi kao skladištar odgovara.

Sud smatra da je tuženi takodjer odgovoran za preostali dio manjka šećera od 15.180 kg koga tuženi pripisuje rasturu, a čija vrijednost je 32.637 din. Sve i kad bi se uzela kao istinita tvrdnja tuženog da je odnosna količina šećera bila nepodobna za ishranu, ipak se taj dio šećera, smatra sud, mogao upotrijebiti kao industrijski otpad koji ima svoju određenu cijenu, pa je tuženi kao dobar privrednik bio dužan da taj šećer prikupi i stavi ga tužitelju na raspolaganje. Ako je doista došlo do melasiranja određene količine šećera, tuženi je kao savjestan skladištar bio dužan da o tome odmah obavijesti tužitelja i da postupi po njegovim uputama. Tek kad se tužitelj, kao ostavljač šećera, ne bi odazvao pozivu skladištara, mogao je tuženi sa tim šećerom postupiti na način koji će biti najmanje štetan za ostavljača. Kako je tuženi propustio da tako postupi, odgovoran je za nastalu štetu odnosno manjak.

Što se tiče ostatka od 8.000 kg šećera, tuženi je dokazao da je tu količinu otpremio krajnjem korisniku ostavitelja, pa je u tom dijelu zahtjev tužitelja neosnovan.

Tuženi žalbom pobija presudu u dijelu izreke kojim je obvezan na plaćanje štete i troškova od din. 79.937.- zbog nedovoljno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, i predlaže da se presuda u pobijanom dijelu preinači i tužitelj odbije s tim dijelom tužbenog zahtjeva, odnosno da se presuda u pobijanom dijelu ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje.

Tuženi smatra da sud na temelju utvrđenog činjeničnog stanja nije mogao uzeti da se nevrjeme nad

Sarajevom koje je prouzročilo poplavu i provalu vode u skladišta u kojima je bio uskladišten šećer, ne predstavlja višu silu, koja bi isključila odgovornost tuženog. Sud nije proveo dokaze o meteorološkim prilikama, a niti je utvrdio da li su skladišta u kojima je bio uskladišten odnosni šećer bila takva, da bi tuženom moglo biti poznato da će ona uslijed nevremena biti poplavljena.

Ističe da je tuženi kao skladištar pravilno uskladištio sporni šećer i da tužitelj u toku uskladištenja nije stavio tuženom nikakove prigovore, te da su skladišta bila poznata tužitelju. Ističe da je uskladišteni šećer osigurao i time poduzeo sve mjere da zaštiti interese tužitelja kao ostavitelja, te je o osiguranju robe obavijestio tužitelja.

Što se tiče manjka od 15.800 kg tuženi smatra da prvostepeni sud pogrešno uzima da bi tuženi bio odgovoran za manjak uslijed rasipa i melasiranja. Iskazom svjedoka dokazao je tuženi da je odnosni manjak nastao uslijed melasiranja i manipulacije, te da su odnosni nedostaci šećera bili poznati tužitelju. Smatra da nema osnove da bi za tako nastali manjak tuženi kao skladištar bio odgovoran.

Konačno ističe prigovor zastarjelosti potraživanja tužitelja, jer je šteta nastala 16.X 1969.g. a tužba je podignuta 18.XII 1972. godine.

U odgovoru na žalbu tužitelj pobija navode i prijedloge žalbe i predlaže da se žalba tuženog odbije i presuda u pobijanom dijelu potvrdi.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio, ukinuo prvostepenu presudu i stvar vratio na ponovno raspravljanje iz ovih razloga:

Ne može se prihvatiti stajalište pobijane presude da bi tuženi kao skladištar bio odgovoran za manjak od 22.000 kg šećera, koja je količina izgubljena uslijed poplave skladišta, te da se odnosna poplava ima pripisati slučaju čije štetne posljedice snosi skladištar.

U smislu pravnih pravila o odgovornosti za štetu, a napose o odgovornosti skladištara, skladištar je odgovoran za svaku štetu koja je nastala na uskladištenoj robi od časa prijema do predaje. Od ove odgovor-

nosti oslobadja se skladištar ako dokaže da je šteta posljedica događaja čije štetne posljedice skladištar nije mogao spriječiti pažnjom urednog skladištara. Ako je do oštećenja i gubitka robe došlo uslijed poplave, ne može se uzeti da je poplava posljedica slučaja čije bi štetne posljedice snosio skladištar. Po nahodjenju ovog suda poplava, osim ako se ne radi o redovnim poplavama koje se dešavaju kod svake veće kiše, predstavlja događaj čije štetne posljedice skladištar zalaganjem redovne pažnje nije mogao tokloniti, ni spriječiti. Obzirom na izloženo, prvostepeni sud trebao je u tom pravcu provesti ponudjene dokaze uvidom na meteorološku stanicu, da li oluja na koju se poziva tuženi ima karakter izvanredne pojave ili je to redovna meteorološka pojava. Nadalje, pošto je tuženi pružio dokaz da je tužitelju bilo poznato skladište i da odnosno skladište nije redovno plavljeno, te da je pogodno za uskladištenje odnosne robe, trebao je sud provesti eventualne dokaze o tome, pa eventualno i putem vještačenja utvrditi da li je odnosno skladište pogodno za smještaj odnosne robe, kao i utvrditi eventualnu okolnost da li je tuženom prije nastanka poplave bilo poznato da su odnosna skladišta podložna poplavi.

S obzirom na izloženo sud će u pogledu ovog dijela štete u ponovnom postupku, provodjenjem novih dokaza koje će pružiti tuženi, pa eventualno i vještačenjem, utvrditi činjenicu da li su skladišta u kojima je sporni šećer bio uskladišten bila pogodna s jedne strane i s druge strane da li je odnosna poplava posljedica izvanrednog događaja, tj. više sile, ili je redovna pojava.

Što se tiče rastura šećera prvostepeni sud nije proveo sve dokaze kojima bi se na nesumnjiv način utvrdilo da li je za čitav manjak od 15.180 kg šećera odgovoran tuženi. Činjenica je medju strankama nesporna da je šećer bio predan u avariranom stanju. Iz provedenih dokaza slijedi da je o toj činjenici tužitelj bio obavješten u toku uskladištenja. Medjutim, iz iskaza svjedoka kao i ostalih dokaza koje je pružio tuženi ne može se razabrati sa sigurnošću koja bi količina šećera, koji je navodno bio melasiran, otpadala na rastur za koga tuženi skladištar nije odgovoran. U tom pogledu trebalo bi takodjer provesti potrebne dokaze, pa eventualno i vještačenjem, kolika količina šećera može kalirati i da bude upropaštena melasiranjem i rasturom, te da li je odnosna količina šećera zaista mogla nastati kao rastur i neupotrebljiv dio šećera podoban za bilo kakovu namjenu i bez ikakove vrijednosti.

Konačno, sud će prilikom ponovnog razmatranja razmotriti i prigovor zastarjelosti potraživanja koga je iznio tuženi u žalbi.

V.V.

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

KUĆA LORDOVA

Presuda od 5.III 1975.

Black-Clawson International
Ltd. c/a Papierwerke Waldhof-
Aschaffengurf A.G.

Izvršnost strane presude u Engleskoj - Presuda koja se temelji na zastari ne može služiti kao valjani prigovor da je spor konačno riješen u inozemstvu - Opseg upotrebljivosti pripremnih radova kod tumačenja zakona

Tužitelj, englesko poduzeće, utužilo je njemačko poduzeće, prihvatnika mjenice koje su dospjele 1.IX 1966, na dan 24.VIII 1972. pred Zemaljskim sudom u Münchenu, a istovremeno je (20.VIII 1972) polučilo odobrenje engleskog suda da izvan područja sudbenosti dostavi tužbu tuženom poduzeću. U studenom 1972. je Münchenski sud odbio tužiteljevu tužbu zbog zastare po njemačkom pravu. Na to je tužitelj dao dostaviti u kolovozu 1973. tužbu tuženom. Tuženi je predložio da se engleski postupak ukine pozivom na čl.8, st.2. Zakona o stranim presudama (Recipročno izvršenje presuda /od 1933/, Foreign Judgments/Reciprocal Enforcement Act, /1933/). Apelacioni sud (vijeće Lord Denning M.R, Megaw i Scarman, LL.JJ.) su prihvatili stajalište tuženoga, a tužitelj je na to podnio žalbu Kući lordova.

Kuća lordova je većinom glasova (Lord Reid, Viscount Dilhorne, Lord Wilberforce i Lord Simon of Glaisdale) prihvatila stajalište tužitelja i potvrdila da je valjano dopuštena dostava tužbe van područja sudbenosti, s tim da se obustavlja ipak postupak u Engleskoj tako dugo, dok nije pravomoćno okončan spor u SR Njemačkoj. Naprotiv, Lord Diplock je u svom odvojenom mišljenju izrazio da bi trebalo prihvatiti stajalište tuženog poduzeća.